

Z A K O N
O IZBORIMA PREDSEDNIKA OPŠTINE I GRADONAČELNIKA
I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se izbor i prestanak mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Član 2.

Građani biraju predsednika opštine, odnosno gradonačelnika na osnovu slobodnog, opšteg i jednakog izbornog prava. Izorno pravo građani ostvaruju neposredno, tajnim glasanjem.

Niko nema pravo da, po bilo kom osnovu, sprečava ili primorava građanina da glasa, da ga poziva na odgovornost zbog glasanja ili da od njega traži da se izjasni za koga je glasao ili zašto nije glasao.

Član 3.

Građani imaju pravo da preko sredstava javnog informisanja budu ravnopravno, blagovremeno, istinito, nepristrasno i potpuno obavešteni o izornoj kampanji i kandidatima na izborima, kao i o drugim događajima značajnim za izbore.

Sredstava javnog informisanja dužna su da u izornoj kampanji obezbede ravnopravnost, blagovremenost, istinitost, nepristrasnost i potpunost u obaveštavanju o svim kandidatima na izborima, kao i o drugim događajima značajnim za izbore.

Izorna kampanja, u smislu ovog zakona, predstavlja sve javne, političke, promotivne i druge aktivnosti kandidata na izborima.

Član 4.

Predsednik opštine, odnosno gradonačelnik, bira se na četiri godine.

Izbori za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, moraju se sprovesti najkasnije 30 dana pre kraja njihovog mandata.

Član 5.

Predsednik opštine odnosno gradonačelnik, ne može biti odbornik skupštine opštine odnosno grada, vršiti dužnost u organima javnih službi ili preduzeća koje osniva opština odnosno grad, niti dužnost u državnim organima i organima teritorijalne autonomije.

Član 6.

Pravo da bira predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, ima punoletan, poslovno sposoban državljanin Republike Srbije koji ima prebivalište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj ostvaruje izorno pravo.

Za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, može biti izabran punoletan, poslovno sposoban državljanin Republike Srbije koji ima prebivalište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je predložen za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Član 7.

Izbore za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika raspisuje predsednik Narodne skupštine.

Od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora ne može proteći manje od 45, ni više od 90 dana.

Odlukom o raspisivanju izbora određuje se dan održavanja izbora, kao i dan od kada počinju teći rokovi za vršenje izbornih radnji.

Odluka o raspisivanju izbora objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Član 8.

Izbore za predsednike opština, odnosno gradonačelnike, sprovode izborne komisije jedinica lokalne samouprave i birački odbori.

II IZBOR PREDSEDNIKA OPŠTINE, ODNOSNO GRADONAČELNIKA

1. Organi za sprovođenje izbora

Član 9.

Organi za sprovođenje izbora su izborna komisija jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: izborna komisija) i birački odbori.

Organi za sprovođenje izbora su samostalni i nezavisni u radu i rade na osnovu zakona i propisa donetih na osnovu zakona.

Za svoj rad organi za sprovođenje izbora odgovaraju organu koji ih je imenovao.

Svi organi i organizacije dužni su da pružaju pomoć organima za sprovođenje izbora i da dostavljaju podatke koji su im potrebni za rad.

Član 10.

Članovi organa za sprovođenje izbora i njihovi zamenici mogu biti samo građani koji imaju izbornu pravo, kao i prebivalište na teritoriji opštine.

Članovima organa za sprovođenje izbora i njihovim zamenicima prestaje funkcija u ovim organima kad prihvate kandidaturu za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Član 11.

Izborna komisija radi u stalnom sastavu (imenovani članovi) i u proširenom sastavu (opunomoćeni članovi).

Izborna komisija radi u proširenom sastavu od dana utvrđivanja tog sastava do završetka izbora.

Nijedna politička stranka ili stranačka koalicija ne može imati više od polovine članova u stalnom sastavu organa za sprovođenje izbora.

U rešenju o imenovanju predsednika i članova organa za sprovođenje izbora, pored ličnog imena predsednika, odnosno člana, mora biti navedena njegova politička pripadnost ili naziv stranke, odnosno stranačke koalicije na čiji predlog je imenovan.

Član 12.

Izbornu komisiju u stalnom sastavu čine predsjednik i najmanje šest članova koje imenuje skupština jedinice lokalne samouprave, na predlog odborničkih grupa u skupštini jedinice lokalne samouprave, srazmerno broju odbornika a u proširenom sastavu - i po jedan opunomoćeni predstavnik kandidata za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Izborna komisija ima sekretara koga imenuje skupština jedinice lokalne samouprave. Sekretar učestvuje u radu komisije bez prava odlučivanja.

Predsjednik, članovi izborne komisije u stalnom i proširenom sastavu i njen sekretar imaju zamjenike.

Za predsjednika, zamjenika predsjednika i sekretara izborne komisije imenuje se lice koje je diplomirani pravnik.

Izborna komisija danom proglašenja kandidature istovremeno rešenjem utvrđuje koji podnosilac kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika ispunjava uslove za određivanje svojih predstavnika u prošireni sastav ovog organa.

Rešenje o ispunjenju ili neispunjenju uslova za određivanje opunomoćenog predstavnika podnosioca kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika u prošireni sastav izborna komisija dostavlja podnosiocu kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika u roku od 24 časa od donošenja tog rešenja.

Podnosilac kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika određuje svog opunomoćenog predstavnika u izbornoj komisiji i o tome obaveštava izbornu komisiju.

Izborna komisija utvrđuje prošireni sastav u roku od 24 časa od prijema obaveštenja o licima koja ulaze u prošireni sastav.

Ako podnosilac kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika ne odredi opunomoćenog predstavnika u izbornoj komisiji najkasnije pet dana pre dana određenog za održavanje izbora, izborna komisija nastavlja da radi i da punovažno odlučuje bez predstavnika podnosioca kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Protiv rešenja skupštine jedinice lokalne samouprave o imenovanju predsjednika i članova izborne komisije u stalnom sastavu dopuštena je žalba nadležnom sudu u roku od 24 časa od donošenja rešenja.

Protiv rešenja izborne komisije iz stava 7. ovog člana obezbeđena je zaštita po postupku za zaštitu izbornog prava koji je utvrđen ovim zakonom.

Član 13.

Izborna komisija:

- 1) stara se o zakonitosti sprovođenja izbora predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika;
- 2) određuje biračka mesta, pri čemu naročito vodi računa o ravnomernoj raspoređenosti birača na biračkim mestima i o dostupnosti biračkog mesta biračima;
- 3) određuje biračke odbore i imenuje njihove članove;
- 4) daje uputstva biračkim odborima u pogledu sprovođenja postupka izbora predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika;

5) propisuje obrasce i organizuje tehničke pripreme za sprovođenje izbora za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;

6) utvrđuje da li su kandidature sačinjene i podnete u skladu sa propisima o izboru predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;

7) proglašava kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;

8) utvrđuje oblik i izgled glasačkih listića, broj glasačkih listića za biračka mesta i zapisnički ih predaje biračkim odborima;

9) utvrđuje i objavljuje ukupne rezultate izbora predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;

10) podnosi izveštaj skupštini jedinice lokalne samouprave o sprovedenim izborima za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;

11) dostavlja ministarstvu nadležnom za poslove lokalne samouprave i republičkom organu nadležnom za poslove statistike podatke o sprovođenju i rezultatima izbora za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, neposredno po završetku izbora;

12) obavlja i druge poslove određene propisima o izboru predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

U svom radu, izborna komisija shodno primenjuje uputstva i druge akte Republičke izborne komisije koji se odnose na sprovođenje izbora za narodne poslanike.

Član 14.

Birački odbor radi u stalnom i proširenom sastavu.

Birački odbor u stalnom sastavu čine predsednik i najmanje četiri člana.

U pogledu utvrđivanja sastava biračkog odbora u proširenom sastavu, primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na izbornu komisiju u proširenom sastavu.

Predsednik i članovi biračkog odbora imaju zamenike.

Birački odbor imenuje se najkasnije deset dana pre dana određenog za održavanje izbora.

Rešenje o imenovanju biračkih odbora dostavlja se svim podnosiocima potvrđenih kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, u roku od 48 časova od dana donošenja rešenja.

Član 15.

Birački odbor neposredno sprovodi glasanje, obezbeđuje pravilnost i tajnost glasanja, utvrđuje rezultate glasanja na biračkom mestu i obavlja druge poslove određene zakonom.

Birački odbor se stara o održavanju reda na biračkom mestu za vreme glasanja. Bliža pravila o radu biračkog odbora određuje izborna komisija.

2. Kandidovanje

Član 16.

Kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mogu predlagati, posebno ili zajedno, političke stranke, koalicije i druge političke organizacije, kao i grupe građana čije kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika

svojim potpisima podrži najmanje 500 birača po predlogu za svakog kandidata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

U jedinicama lokalne samouprave koje imaju više od 100.000 birača, kandidati za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika iz stava 1. ovog člana utvrđeni su kada ih svojim potpisom podrži najmanje 1000 birača.

U jedinicama lokalne samouprave koje imaju manje od 20.000 birača, kandidati za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika iz stava 1. ovog člana utvrđeni su i kada ih svojim potpisom podrži najmanje 200 birača.

U ime političke stranke ili grupe građana, predloge iz st. 1., 2. i 3. ovog člana može podneti samo lice koje je politička stranka ili grupa građana ovlastila.

U ime koalicije stranaka, predlog iz st. 1., 2. i 3. ovog člana podnose najviše dva ovlašćena lica.

Član 17.

Kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika dostavlja se izbornoj komisiji najkasnije 15 dana pre dana određenog za održavanje izbora.

Uz kandidaturu izbornoj komisiji dostavlja se dokumentacija, i to:

1) potvrda o izbornom pravu za kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, u kojoj je naznačeno ime i prezime, datum rođenja, zanimanje i jedinstveni matični broj kandidata;

2) pismena izjava kandidata da prihvata kandidaturu;

3) potvrda o prebivalištu kandidata;

5) ovlašćenje lica koje podnosi kandidaturu za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;

6) uverenje o državljanstvu kandidata;

7) potpisi birača koji su podržali određenog kandidata.

Na dokumentaciju iz stava 2. tač. 1), 3) i 6) ovog člana ne plaća se taksa.

Član 18.

Kad po donošenju rešenja o proglašenju kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika kandidat bude pravnosnažnom sudskom odlukom lišen poslovne sposobnosti, izgubi državljanstvo Republike Srbije, odustane od kandidature ili ako nastupi njegova smrt, podnosilac kandidature gubi pravo da predloži novog kandidata, ukoliko je do dana izbora predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ostalo manje od 15 dana.

Član 19.

Podnosilac kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika može povući kandidaturu najdocnije do dana utvrđivanja zbirne izborne liste kandidata.

Svaki kandidat za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika može odustati od kandidature do dana utvrđivanja zbirne izborne liste kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Predlog se povlači, odnosno odustanak se izjavljuje u pismenom obliku, izjavom koja je overena u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa.

Povlačenjem kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika prestaje funkcija predstavnika podnosioca kandidature u svim organima za sprovođenje izbora, kao i sva prava koja mu u tom svojstvu po odredbama ovog zakona pripadaju.

Član 20.

Uz ime kandidata za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika podnosilac može da odredi bliže određenje, tako da se može uključiti i naziv političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidata za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Član 21.

Izborna komisija propisuje oblik i sadržaj obrasca za potpis birača koji podržavaju kandidata za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika i stavlja ga na raspolaganje učesnicima u izborima u roku od tri dana od dana raspisivanja izbora.

Birač može svojim potpisom podržati kandidaturu za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika samo jednog predlagача.

Potpis kojim birač podržava kandidaturu za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika mora biti overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa.

Visinu naknade za overu potpisa utvrdiće posebnim aktom ministarstvo nadležno za poslove pravde.

Član 22.

Izborna komisija proglašava kandidaturu za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika, odmah po prijemu kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika i odgovarajuće dokumentacije, a najkasnije u roku od 24 časa od prijema kandidature.

Rešenje o proglašenju kandidature iz stava 1. ovog člana izborna komisija dostavlja bez odlaganja podnosiocu.

Član 23.

Kad izborna komisija utvrdi da kandidatura za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika nije podneta blagovremeno, doneće rešenje o njenom odbacivanju.

Kad izborna komisija utvrdi da kandidatura za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika sadrži nedostatke koji su smetnja za proglašenje kandidature u skladu s ovim zakonom, doneće, u roku od 24 časa od prijema kandidature, zaključak kojim se podnosiocu kandidature nalaže da najkasnije u roku od 48 časova od časa dostavljanja zaključka otkloni te nedostatke. Tim zaključkom istovremeno će se podnosiocu kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika ukazati na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka.

Kad izborna komisija utvrdi da kandidatura za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika sadrži nedostatke predviđene ovim zakonom, ili kad utvrdi da nedostaci kandidature nisu otklonjeni, ili nisu otklonjeni u predviđenom roku, doneće u narednih 24 časa rešenje kojim se odbija proglašenje kandidature.

Član 24.

Zbirnu izbornu listu kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika utvrđuje izborna komisija i ona sadrži lična imena svih kandidata i podatke o godini rođenja, zanimanju i prebivalištu.

Redosled sa imenima svih kandidata, na zbirnoj izbornoj listi kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika utvrđuje se prema redosledu njihovog proglašavanja.

Zbirnu izbornu listu kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika izborna komisija objavljuje na način kako se objavljuju propisi jedinice lokalne samouprave, najkasnije deset dana pre dana održavanja izbora.

Svaki podnosilac kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ima pravo da u roku od 48 časova od dana objavljivanja zbirne izborne liste kandidata izvrši, preko lica koje ovlasti, uvid u sve podnete kandidature i dokumentaciju podnetu uz njih.

Član 25.

Građani imaju pravo da budu obavešteni o kandidatima za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Građani imaju pravo da, preko javnih glasila, budu blagovremeno, istinito i nepristrasno obavešteni o svim aktivnostima učesnika izbornog postupka i događajima značajnim za izbore.

3. Sprovođenje izbora

Član 26.

Izborna komisija dužna je da za svaki birački odbor blagovremeno pripremi materijal za glasanje, a naročito potreban broj glasačkih listića, izvod iz biračkog spiska, potvrde o izbornom pravu, posebne službene koverta za glasanje, kao i obrazac zapisnika o radu biračkog odbora.

Glasačke listiće priprema i overava izborna komisija.

Izborna komisija utvrđuje ukupan broj glasačkih listića, koji mora biti jednak broju birača upisanih u birački spisak u opštini.

Izborna komisija kontroliše pripremu i overu glasačkih listića i određuje broj rezervnih glasačkih listića, koji ne može biti veći od 0,3% od ukupnog broja glasačkih listića.

Glasački listići štampaju se na jednom mestu.

Podnosilac kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika dostavlja izornoj komisiji ime lica koje ima pravo da prisustvuje štampanju, brojanju, pakovanju glasačkih listića i njihovom dostavljanju organima nadležnim za sprovođenje izbora.

U opštinama gde su u službenoj upotrebi jezici nacionalnih manjina glasački listići se štampaju i na tim jezicima.

Izborna komisija bliže utvrđuje sadržinu, oblik i izgled glasačkih listića, određuje štampara, način i kontrolu njihovog štampanja i dostavljanje i rukovanje glasačkim listićima.

Član 27.

Primopredaja izbornog materijala vrši se najkasnije 24 časa pre dana održavanja izbora.

Opštinska uprava stara se o uređivanju biračkih mesta i priprema za svaki birački odbor potreban broj glasačkih kutija s priborom za njihovo pečačenje, paravane za glasanje i pribor za pisanje.

Na dan izbora, pre početka glasanja, birački odbor utvrđuje da li je pripremljeni izborni materijal za to biračko mesto potpun i ispravan, da li je biračko mesto uređeno na način kojim se obezbeđuje tajnost glasanja i da li glasanje može početi, što unosi u zapisnik o svom radu.

Član 28.

Glasanje za predsednika opštine obavlja se glasačkim listićem koga priprema i overava opštinska izborna komisija.

Glasački listić sadrži:

- 1) naziv opštine;
- 2) oznaku da se glasa za izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;
- 3) redni broj koji se stavlja ispred naziva kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika;
- 4) ime i prezime kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, prema redosledu utvrđenom na zbirnoj izbornoj listi kandidata iza kojeg se navodi naziv političke stranake, koalicije ili grupe građana koja podržava i predlaže kandidata;
- 5) napomenu da se glasa samo za jednog kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, zaokruživanjem rednog broja ispred imena i prezimena tog kandidata.

Član 29.

Zbirna izborna lista kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, s nazivom političke stranake, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, mora za vreme glasanja biti vidno istaknuta na biračkom mestu.

Sadržaj, oblik i način isticanja zbirne izborne liste kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika iz stava 1. ovog člana propisuje izborna komisija.

Član 30.

Predstavnici podnosilaca kandidatura i kandidati za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika imaju pravo uvida u izborni materijal, a naročito u izvode iz biračkih spiskova, zapisnike biračkog odbora, zapisnike izbornih komisija i glasačke listiće. Uvid se vrši u službenim prostorijama izborne komisije, kao i kod organa kod kojih se izborni materijal nalazi. Uvid u izborni materijal može se izvršiti u roku od pet dana od dana održavanja izbora.

Član 31.

Birač glasa na biračkom mestu na kome je upisan u birački spisak.

Birač može da glasa i van biračkog mesta na kom je upisan u izvod iz biračkog spiska, pod uslovima i na način utvrđen zakonom.

Način glasanja van biračkog mesta, kao i broj birača koji su glasali na taj način unosi se u zapisnik o radu biračkog odbora.

Član 32.

Birač glasa lično.

Birač može glasati samo za jednog od kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika sa glasačkog listića.

Glasa se zaokruživanjem rednog broja ispred naziva kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika za kojeg se glasa ili zaokruživanjem imena i prezimena kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Birač sam presavija glasački listić tako da se ne vidi za kojeg je kandidata glasao i ubacuje ga u glasačku kutiju i odmah napušta biračko mesto.

4. Utvrđivanje i objavljivanje rezultata izbora

Član 33.

Po završenom glasanju birački odbor pristupa utvrđivanju rezultata glasanja na biračkom mestu.

Birački odbor utvrđuje broj neupotrebljenih glasačkih listića i stavlja ih u poseban omot koji pečati, s naznakom na omotu da se radi o neupotrebljenim glasačkim listićima.

Na osnovu izvoda iz biračkog spiska, birački odbor utvrđuje ukupan broj birača koji su glasali.

Kad se glasačka kutija otvori, posle provere kontrolnog lista, važeći glasački listići odvajaju se od nevažećih.

Birački odbor konstatuje broj nevažećih glasačkih listića, unosi ga u zapisnik i nevažeće glasačke listiće pečati u poseban omot, s naznakom da se radi o nevažećim glasačkim listićima, a potom utvrđuje broj važećih listića i broj glasova za svakog kandidata, što takođe unosi u zapisnik.

Važeći glasački listići stavljaju se u poseban omot sa naznakom da se radi o važećim glasačkim listićima, koji se potom pečati.

Nevažeći glasački listić jeste nepopunjeni glasački listić, listić koji je popunjen tako da se ne može utvrditi za kojeg se kandidata glasalo i listić na kome je zaokruženo više od jednog kandidata.

Kad je na glasačkom listiću zaokruženo ime i prezime kandidata ili je zaokružen naziv ili deo naziva političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidata, odnosno ako su istovremeno zaokruženi redni broj i ime i prezime kandidata i naziv političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidata, takav izborni listić smatra se važećim.

Kad se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali, ili u glasačkoj kutiji nije nađen kontrolni listić, birački odbor se raspušta i imenuje novi, a glasanje na tom biračkom mestu ponavlja se.

Član 34.

Birački odbor, po utvrđivanju rezultata glasanja, u zapisnik o svom radu unosi: broj primljenih glasačkih listića; broj neupotrebljenih glasačkih listića; broj nevažećih glasačkih listića; broj važećih glasačkih listića; broj glasova datih za svakog kandidata; broj birača prema izvodu iz biračkog spiska i broj birača koji su glasali.

U zapisnik o radu biračkog odbora unose se i primedbe i mišljenja članova biračkog odbora, podnosilaca kandidatura i zajedničkih predstavnika podnosilaca kandidatura, kao i sve druge činjenice od značaja za glasanje.

Zapisnik o radu biračkog odbora potpisuju svi članovi biračkog odbora.

Član 35.

Zapisnik o radu biračkog odbora izrađuje se na propisanom obrascu koji se štampa u šest primeraka.

U opštinama gde su u službenoj upotrebi jezici nacionalnih manjina zapisnik o radu biračkog odbora štampa se i na tim jezicima.

Prvi primerak zapisnika s utvrđenim izbornim materijalom dostavlja se izornoj komisiji.

Drugi primerak zapisnika ističe se na biračkom mestu na javni uvid.

Preostala četiri primerka zapisnika uručuju se predstavnicima podnosilaca kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika koji su osvojili najveći broj glasova na tom biračkom mestu i to odmah ukoliko podnosilac kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ima predstavnika u biračkom odboru, a ukoliko ga nema predstavnik podnosioca kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika može preuzeti primerak zapisnika od izborne komisije u roku od 12 časova.

Ostali podnosioci kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika imaju pravo da, u roku od 12 časova od dostavljanja materijala s biračkog mesta izornoj komisiji, od izborne komisije dobiju overenu fotokopiju zapisnika s biračkog mesta.

Član 36.

Kad utvrdi rezultate glasanja, birački odbor će bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam časova od zatvaranja biračkih mesta, dostaviti izornoj komisiji zapisnik o utvrđivanju rezultata glasanja na biračkom mestu, izvod iz biračkog spiska, važeće glasačke listiće u zapečaćenom posebnom omotu, neupotrebljene glasačke listiće u zapečaćenom posebnom omotu, nevažeće glasačke listiće u zapečaćenom posebnom omotu, kao i preostalu izbornu dokumentaciju.

O primopredaji izborne dokumentacije sastavlja se zapisnik koji potpisuje predstavnik izborne komisije i najmanje dva člana biračkog odbora koji su predali izbornu dokumentaciju.

Član 37.

Po prijemu izbornog materijala sa biračkih mesta izborna komisija, u roku od 24 časa od zatvaranja biračkih mesta, utvrđuje: ukupan broj birača upisanih u birački spisak; broj birača koji je glasao na biračkim mestima; broj birača koji su glasali van biračkog mesta; ukupan broj primljenih glasačkih listića; ukupan broj nevažećih glasačkih listića; ukupan broj važećih glasačkih listića i broj glasova datih za svakog kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Izborna komisija utvrđuje rezultate glasanja na biračkim mestima najkasnije u roku od šest časova od dostavljanja izveštaja sa biračkih mesta.

Član 38.

Izborna komisija utvrđuje rezultate izbora i o tome sačinjava poseban zapisnik.

Za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika izabran je kandidat koji je dobio većinu glasova birača koji su glasali.

Ako ni jedan kandidat u prvom krugu glasanja ne dobije većinu glasova birača koji su glasali, u drugom krugu učestvuje dva ili više kandidata koji su dobili jednak i istovremeno najveći broj glasova.

Glasanje u drugom krugu obaviće se u roku od 15 dana, a izabran je kandidat koji je dobio najveći broj glasova.

Ako i u drugom krugu glasanja više kandidata dobije jednak i istovremeno najveći broj glasova, glasanje se ponavlja u roku od osam dana od dana utvrđivanja rezultata, sve dok jedan kandidat ne dobije najveći broj glasova.

Član 39.

Izborna komisija objavljuje u roku od 24 časa rezultate izbora od zatvaranja biračkih mesta.

Član 40.

Izborna komisija izdaje predsjedniku opštine, odnosno gradonačelniku uverenje da je izabran.

5. Prestanak mandata, ponovni izbori i opoziv

Član 41.

Predsjedniku opštine, odnosno gradonačelniku prestaje mandat pre isteka vremena na koje je izabran:

- 1) podnošenjem ostavke;
- 2) ako je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci;
- 3) ako je pravosnažnom sudskom odlukom lišen poslovne sposobnosti;
- 4) ako mu prestane prebivalište na teritoriji opštine;
- 5) gubljenjem državljanstva;
- 6) ako vrši poslove koji su zakonom određeni kao nespojivi sa funkcijom predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika;
- 7) u slučaju smrti;
- 8) opozivom;
- 9) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Dan prestanka mandata konstatuje skupština jedinice lokalne samouprave na prvoj narednoj sednici posle prijema obaveštenja o razlozima za prestanak mandata predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika. Prijem obaveštenja predstavlja dokument na osnovu kojeg se nedvosmisleno može utvrditi nastupanje slučaja iz stava 1. ovog člana tač. 1) do 9).

Predsednik Narodne skupštine raspisuje u roku od 15 dana od prestanka mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika izbore za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, ako do isteka mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika nije ostalo manje od šest meseci.

Član 42.

Ponovni izbori sprovode se ako izborna komisija ili nadležni sud ponište izbore zbog nepravilnosti u sprovođenju izbora, u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Ako se izbori ponište na pojedinom biračkom mestu, glasanje se ponavlja samo na tom biračkom mestu.

Na biračkim mestima na kojima izborni postupak nije sproveden u skladu s ovim zakonom, izbori se ponavljaju u roku od sedam dana od utvrđivanja nepravilnosti u izbornom postupku, na način i po postupku utvrđenim za sprovođenje izbora.

Ponovne izbore raspisuje izborna komisija.

Ponovni izbori sprovode se po zbirnoj izbornoj listi kandidata koja je utvrđena za izbore koji su poništeni, osim kad su izbori poništeni zbog nepravilnosti u utvrđivanju zbirne izborne liste kandidata.

U slučaju ponavljanja izbora konačni rezultati izbora utvrđuju se po završetku ponovljenog glasanja.

Član 43.

Predlog za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mogu podneti, posebno ili zajedno političke stranke, odnosno grupa građana, koje svojim potpisom podrži najmanje 30% birača u opštini, odnosno gradu od ukupnog zvaničnog broja glasova kojim je na izborima izabran predsednik opštine, odnosno gradonačelnik.

Potpis kojim birač podržava opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mora biti overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa.

Rok za prikupljanje podrške za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ne može biti duži od 60 dana, od dana kada je overen prvi potpis podrške inicijativi za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Predlog za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ne može podneti skupština opštine, odnosno skupština grada.

O predlogu za opoziv izjašnjavaju se birači neposredno, tajnim glasanjem.

Član 44.

Predsednik opštine, odnosno gradonačelnik je opozvan ako je za njegov opoziv glasala većina birača koja je glasala.

6. Zaštita izbornog prava

Član 45.

Svaki birač, kandidat za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika i predlagač kandidata ima pravo na zaštitu izbornog prava, po postupku utvrđenom ovim zakonom.

Član 46.

Birač, kandidat za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ili predlagač kandidata ima pravo da podnese prigovor izbornoj komisiji jedinice lokalne

samouprave zbog nepravilnosti u postupku kandidovanja, sprovođenja, utvrđivanja i objavljivanja rezultata izbora.

Prigovor se podnosi u roku od 24 časa od dana kada je doneta odluka, odnosno izvršena radnja ili učinjen propust.

Član 47.

Izborna komisija doneće rešenje u roku od 48 časova od prijema prigovora i dostaviti ga podnosiocu prigovora.

Ako izborna komisija jedinice lokalne samouprave usvoji podneti prigovor, poništiće odluku ili radnju.

Član 48.

Protiv rešenja izborne komisije, može se izjaviti žalba nadležnom sudu u roku od 24 časa od dostavljanja rešenja.

Izborna komisija dužna je da sudu dostavi odmah, a najkasnije u roku od 12 časova sve potrebne podatke i spise za odlučivanje.

U postupku zaštite izbornog prava sud shodno primenjuje odredbe zakona kojim se uređuje postupak u upravnim sporovima.

Odluka po žalbi doneće se najkasnije u roku od 48 časova od dana prijema žalbe sa spisima.

Odluka doneta u postupku po žalbi je pravnosnažna i protiv nje se ne mogu podneti zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, niti zahtev za ponavljanje postupka, predviđeni Zakonom o upravnim sporovima.

Član 49.

Ako sud usvoji žalbu, poništiće odluku ili radnju u postupku predlaganja kandidata, odnosno u postupku izbora predsednika optine, odnosno gradonačelnika ili će poništiti izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Kada nađe da osporenu odluku treba poništiti, ako priroda stvari to dozvoljava i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to, sud može svojom odlukom meritorno rešiti izborni spor. Odluka suda u svemu zamenjuje poništeni akt.

Ako je po prigovoru, odnosno po žalbi, poništena radnja u postupku izbora ili izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, opštinska izborna komisija je dužna da odgovarajuću izbornu radnju, odnosno izbore ponovi u roku predviđenom ovim zakonom za ponovne izbore. Rok se računa od dana donošenja odluke o poništavanju.

7. Troškovi sprovođenja izbora

Član 50.

Sredstva za sprovođenje izbora i finansiranje izborne aktivnosti za izbor predsednika opština, odnosno gradonačelnika obezbeđuju se u budžetu jedinice lokalne samouprave.

Sredstva za finansiranje izborne aktivnosti raspodeljuju se predlagачima kandidata na način utvrđen aktom skupštine jedinice lokalne samouprave.

Na podneske i radnje u izbornom postupku ne plaća se taksa.

8. Primena propisa o izboru narodnih poslanika

Član 51.

Odredbe Zakona o izboru narodnih poslanika („Službeni glasnik RS“, broj 35/2000, 57/03 - odluka USRS, 72/03 - dr. zakon, 75/03 - ispr. dr. zakona, 18/04, 101/05 - dr. zakon, 85/05 - dr. zakon, 104/09 - dr. zakon i 28/11 - odluka US) o biračkim spiskovima, organima za sprovođenje izbora, o kandidovanju, o nazivu, utvrđivanju i proglašenju kandidata za predsednike opština, odnosno odbornike, biračkim mestima, o obaveštavanju građana o predloženim kandidatima, o zabrani trajanja izborne propagande i objavljivanju prethodnih rezultata ili procene rezultata izbora, izbornom materijalu, glasanju, utvrđivanju i objavljivanju rezultata izbora, neplaćanju poreza i doprinosa za sredstva koja se isplaćuju kao naknada za rad lica u organima za sprovođenje izbora i kaznama, shodno se primenjuju na izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

9. Konstituisanje organa i službi jedinice lokalne samouprave

Član 52.

Organi i službe jedinice lokalne samouprave konstituišu se u roku od 60 dana od dana izbora predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Mandat predsednika opštine, odnosno gradonačelnika počinje da teče danom potvrđivanja mandata.

Potvrđivanje mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika vrši se na osnovu uverenja o izboru predsednika opštine, odnosno gradonačelnika i izveštaja izborne komisije o sprovedenim izborima.

III. KAZNE NE ODREDBE

Član 53.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj politička stranka, koalicija odnosno druga politička organizacija ili drugo pravno lice koje prikuplja potpise suprotno odredbi člana 23. stav 4. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u političkoj organizaciji ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i lice koje prikuplja potpise novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 54.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje predloženog zakona sadržan je u odredbi člana 97. Tačka 3. Ustava Republike Srbije kojom je, između ostalog, utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem lokalne samouprave i u odredbi člana 176. stav 1. Ustava kojom se, između ostalog, utvrđuje da građani imaju pravo na lokalnu samoupravu, koju ostvaruju neposredno ili preko svojih slobodno izabranih predstavnika.

II. Razlozi za donošenje zakona

Ustav Republike Srbije utvrđuje pravo građana na lokalnu samoupravu, koja se ostvaruje neposredno ili preko svojih slobodno izabranih predstavnika (član 176. stav 1. Ustava) kao i da su organi lokalne samouprave njena skupština i drugi organi određeni statutom, u skladu sa zakonom.

Dakle, ustav zakonodavcu time prepušta da uredi izborni sistem koji će u najvećoj mogućoj meri omogućiti građanima da u skupštinama u svojim jedinicama lokalne samouprave budu reprezentovani na onaj način koji će doprineti ostvarivanju njihovih potreba i interesa.

Zakon o izboru predsednika opština i gradonačelnika potrebno je doneti zbog toga što je Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, koji narodna skupština Republike Srbije razmatra da donese zajedno sa ovim zakonom kako bi doprinela boljem i kvalitetnijem životu u lokalnoj zajednici, predviđeno da izvršni organ lokalne samouprave bude predsednik opštine, odnosno gradonačelnik, koga direktno biraju građani na neposrednim izborima, tajnim glasanjem, i da se izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika uređuje posebnim zakonom (član 43. stav 1. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi).

Važeći Zakon o lokalnim izborima donet 2007. godine zasniva se na proporcionalnom izbornom sistemu. Proporcionalni izborni sistem u odnosu na druge izborne sisteme ima tu prednost da verno odražava raspoloženje biračkog tela i omogućava svim podnosiocima izbornih lista (političke stranke, njihove koalicije, druge političke organizacije i grupe građana) jednake šanse da dobiju srazmerno onoliko odborničkih mesta koliko su dobili glasova na lokalnim izborima. U tom smislu, proporcionalni izborni sistem stvara mogućnost da se gotovo podjednako vrednuje svaki glas birača.

Takođe, treba imati u vidu da primena proporcionalnog sistema omogućuje dosledniju primenu Ustavom utvrđenog principa (član 180. stav 4. Ustava) da se u jedinicama lokalne samouprave u kojima živi stanovništvo mešovitog nacionalnog sastava, omogućuje srazmerna zastupljenost nacionalnih manjina.

Upravo iz navedenih razloga postojeća rešenja Zakona o lokalnim izborima kojim je definisan izbor odbornika koji predstavljaju građane u skupštinama lokalnih samouprava ostaće neizmenjena.

Međutim, praksa primene Zakona o lokalnoj samoupravi iz 2002. i Zakona o lokalnoj samoupravi iz 2007. kao i zakona o lokalnim izborima koji se naslanjaju na pomenute zakone pokazala je i prednosti i mane rešenja koje Narodna skupština Republike Srbije nastoji novim setom izmena zakona o lokalnoj samoupravi i načinu izbora da unapredi i uredi. Prema odredbama Zakona o lokalnim izborima i Zakona o lokalnoj samoupravi iz 2002. godine u praksi je došlo do pojave jakih načelnika opštinske uprave koji derogiraju svojom snagom u skupštini lokalne samouprave direktno izabranog predsednika opštine od strane građana, kao i izražen sukob

politički različitih koncepcija kada rezultat izbora predsednika opštine od strane građana nema u isto vreme i svoj odraz u skupštinskoj većini lokalne samouprave koja bira izvršne organe koji su neophodni predsedniku opštine radi implementacije načela na osnovu kojih je dobio poverenje građana na izborima.

Postojala je situacija dvovlašća koja se manifestovala u sukobima i učestalim postupcima za opoziv predsednika opština, a ukoliko isti ne bi uspeli, raspuštanjem skupština lokalne samouprave po sili zakona. Te lokalne samouprave su tavorile i propadale. Nasuprot tome, u lokalnim samoupravama gde nije bilo suprotnih političkih koncepcija između lokalne skupštine i predsednika opštine došlo je do ubrzanog ekonomskog i urbanističkog razvoja, kao i rasta kvaliteta života.

Stoga je ovim zakonom predloženo rešenje da predsednike opština, odnosno gradonačelnike, biraju građani na neposrednim izborima, tajnim glasanjem, kako bi imali neophodan legitimitet i odgovornost za upravljanje lokalnom samoupravama i njenim resursima.

III. Obrazloženje pojedinačnih rešenja

Zakonom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o lokalnim izborima iz 2007. godine, zakonodavac je pokušao da spreči negativne pojave iz prethodno pomenute prakse koja nakon četiri godine primene pokazuje da nije najbolje rešenje iz razloga što ne postoji jasno vidljiv sistem odgovornosti i autoriteta, jer se izgubio princip domaćinskog upravljanja resursima lokalne samouprave. Postojeći proporcionalni sistem izbora lokalne samouprave je ustanovio neefikasne mehanizme koalicionog dogovaranja i upravljanja lokalnom samoupravom tako da je klatno otišlo u drugu krajnost jer se za predsednike opština i gradonačelnike biraju ličnosti po partijskoj i koalicionoj podobnosti, a ne ličnosti koje svojom harizmom, energijom, upravljačkim i liderskim sposobnostima mogu da unesu preko potrebne promene u razvoju i radu lokalne samouprave.

Upravo iz navedenih razloga, predlažu se zakonska rešenja koja predviđaju modalitet kojim bi se izbegle pomenute krajnosti koje negativno utiču na razvoj lokalnih samouprava i koji bi omogućio u najvećoj meri da dođu do izražaja pozitivni aspekti prethodna dva zakona o lokalnim samoupravama i zakona o lokalnim izborima.

Zakon o izborima predsednika opština i gradonačelnika (u daljem tekstu: Zakon) je u najvećoj mogućoj meri rešenje koje je usaglašeno u odnosu na prethodna dva zakona o lokalnim izborima, s tim da koegzistira u pravnom sistemu sa postojećim Zakonom o lokalnim izborima koji bi u okviru ove reforme lokalne samouprave trebalo da sa izmenama i dopunama preimenuje u zakon o izborima odbornika.

Najznačajnije novine koje predloženi zakon sadrži odnose se na način kandidovanja i na opoziv predsednika opštine odnosno gradonačelnika.

Predviđeno je da kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mogu predlagati, posebno ili zajedno, političke stranke, koalicije i druge političke organizacije, kao i grupe građana čije kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika svojim potpisima podrži najmanje 500 birača po predlogu za svakog kandidata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Međutim, u jedinicama lokalne samouprave koje imaju više od 100.000 birača, kako bi izborni proces imao dovoljno praktičnog smisla, kandidati za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika utvrđeni su kada ih svojim potpisom podrži najmanje 1000 birača. Shodno prethodnom principu i realnim okolnostima u jedinicama lokalne samouprave koje imaju manje od 20.000 birača, kandidati za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika utvrđeni su i kada ih svojim potpisom podrži najmanje 200 birača.

Kada se radi o novinama u zakonskim odredbama kojim je predviđen opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, predlog mogu podneti, posebno ili zajedno političke stranke, odnosno grupa građana, koje svojim potpisom podrži najmanje 30% birača u opštini, odnosno gradu od ukupnog zvaničnog broja glasova kojim je na izborima izabran predsednik opštine, odnosno gradonačelnik. Takođe je definisano da potpis kojim birač podržava opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mora biti overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa.

U odnosu na prethodna zakonska rešenja, definisan je i rok za prikupljanje podrške za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, koji ne može biti duži od 60 dana, od dana kada je overen prvi potpis podrške inicijativi za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Kako bi se izbegla negativna iskustva iz prethodnog perioda, oličena u sukobima predsednika opština, odnosno gradonačelnika i skupština lokalnih samouprava, određeno je da predlog za opoziv ne može podneti skupština opštine, odnosno skupština grada.

Članom 1. Zakona uređuju se izbor i prestanak mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Članom 2. Zakona uređeno je ko bira predsednika opštine, odnosno gradonačelnika i način izbora.

Članom 3. Zakona definisan je način informisanja i obaveštenja građana o izbornoj kampanji i kandidatima na izborima, kao i o drugim događajima značajnim za izbore. Definisane su i obaveze sredstava javnog informisanja vezano za obaveštavanje o svim kandidatima na izborima, kao i o drugim događajima značajnim za izbore. Precizirano je šta, u smislu ovog zakona, predstavlja izborna kampanja.

Članom 4. Zakona uređeno je da se predsednik opštine, odnosno gradonačelnik, bira se na četiri godine i da se izbori za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, moraju se sprovesti najkasnije 30 dana pre kraja njihovog mandata.

Članom 5. Zakona predviđeno je da predsednik opštine odnosno gradonačelnik, ne može biti odbornik skupštine opštine odnosno grada, te da ne može vršiti dužnost u organima javnih službi ili preduzeća koje osniva opština odnosno grad, niti dužnost u državnim organima i organima teritorijalne autonomije.

Članom 6. ovog zakona predviđeno je da ko ima pravo da bira predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Takođe definisani su uslovi za izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Članom 8. Zakona predviđeno je da izbore za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika raspisuje predsednik Narodne skupštine i rok (da od dana raspisivanja izbora do dana održavanja izbora ne može proteći manje od 45, ni više od 90 dana). Odlukom o raspisivanju izbora (koja se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”) određuje se dan održavanja izbora, kao i dan od kada počinju teći rokovi za vršenje izbornih radnji.

Članom 9. Zakona definisano je da izbore za predsednike opština, odnosno gradonačelnike, sprovode izborne komisije jedinica lokalne samouprave i birački odbori.

Glava II uređuje izbor Predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. U poglavlju 1. Organi za sprovođenje izbora, u članu 10. definisano je koji su organi za sprovođenje izbora, kao i njihova samostalnost i nezavisnost u radu, te da rade na osnovu zakona i propisa donetih na osnovu zakona. Takođe, definisano je da, za svoj rad organi za sprovođenje izbora odgovaraju organu koji ih je imenovao i da su

svi organi i organizacije dužni da pružaju pomoć organima za sprovođenje izbora i da dostavljaju podatke koji su im potrebni za rad.

Čl. 11. i 12. Zakona definiše da članovi organa za sprovođenje izbora i njihovi zamenici mogu biti samo građani koji imaju izbornu pravo, kao i prebivalište na teritoriji opštine. Kada prihvate kandidaturu za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, članovima organa za sprovođenje izbora i njihovim zamenicima prestaje funkcija u ovim organima. Takođe regulisano je u kom sastavu radi izborna komisija (u stalnom sastavu (imenovani članovi)) i (u proširenom sastavu (opunomoćeni članovi)), te da radi u proširenom sastavu od dana utvrđivanja tog sastava do završetka izbora. Ujedno, regulisano je da nijedna politička stranka ili stranačka koalicija ne može imati više od polovine članova u stalnom sastavu organa za sprovođenje izbora i šta mora biti navedeno u rešenju o imenovanju predsednika i članova organa za sprovođenje izbora.

Predviđeno je ko čini stalni sastav izborne komisije (predsednik i najmanje šest članova koje imenuje skupština jedinice lokalne samouprave, na predlog odborničkih grupa u skupštini jedinice lokalne samouprave, srazmerno broju odbornika) a u proširenom sastavu - i po jedan opunomoćeni predstavnik kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Izborna komisija ima sekretara koga imenuje skupština jedinice lokalne samouprave, a koji učestvuje u radu komisije bez prava odlučivanja. Zamenike imaju Predsednik, članovi izborne komisije u stalnom i proširenom sastavu i njen sekretar.

Ujedno, propisano je koje se lice imenuje predsednika, zamenika predsednika i sekretara izborne komisije, kao i da izborna komisija danom proglašenja kandidature istovremeno rešenjem utvrđuje koji podnosilac kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ispunjava uslove za određivanje svojih predstavnika u prošireni sastav ovog organa. Izborna komisija dostavlja podnosiocu kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika u roku od 24 časa od donošenja rešenja o ispunjenju ili neispunjenju uslova za određivanje opunomoćenog predstavnika podnosioca kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika u prošireni sastav. Podnosilac kandidature određuje svog opunomoćenog predstavnika u izbornoj komisiji i o tome obaveštava izbornu komisiju. Predviđen je i rok u kome izborna komisija utvrđuje prošireni sastav. Međutim, ako podnosilac kandidature ne odredi opunomoćenog predstavnika u izbornoj komisiji najkasnije pet dana pre dana određenog za održavanje izbora, izborna komisija nastavlja da radi i da punovažno odlučuje bez predstavnika podnosioca kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Takođe, uređeno je da je protiv rešenja skupštine jedinice lokalne samouprave o imenovanju predsednika i članova izborne komisije u stalnom sastavu dopuštena žalba nadležnom sudu i to u roku od 24 časa od donošenja rešenja. Obezbeđena je zaštita po postupku za zaštitu izbornog prava koji je utvrđen ovim zakonom protiv rešenja izborne komisije (koje je propisano u stavu 7. ovog člana).

Članom 13. Zakona definisani su poslovi izborne komisije. U svom radu, izborna komisija shodno primenjuje uputstva i druge akte Republičke izborne komisije koji se odnose na sprovođenje izbora za narodne poslanike.

Članom 14. Zakona regulisano je da birački odbor radi u stalnom (tada ga čine predsednik i najmanje četiri člana) i proširenom sastavu. U pogledu utvrđivanja sastava biračkog odbora u proširenom sastavu, primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na izbornu komisiju u proširenom sastavu. Zamenike imaju predsednik i članovi biračkog odbora.

Takođe, predviđen je rok od 10 dana, pre dana određenog za održavanje izbora, za imenovanje biračkog pre dana određenog za održavanje izbora. Definisan

je rok od 48 časova od dana donošenja rešenja da se rešenje o imenovanju biračkih odbora dostavi svim podnosiocima potvrđenih kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Odredbom člana 15. Zakona utvrđeno je da na koji način birački odbor sprovodi glasanje, obezbeđuje pravilnost i tajnost glasanja, utvrđuje rezultate glasanja na biračkom mestu i obavlja druge poslove određene zakonom, kao i da se stara o održavanju reda na biračkom mestu za vreme glasanja. Bliža pravila o radu biračkog odbora određuje izborna komisija.

Članom 16. uređen je način kandidovanja za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, koje mogu predlagati, posebno ili zajedno, političke stranke, koalicije i druge političke organizacije, kao i grupe građana čije kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika svojim potpisima podrži najmanje 500 birača po predlogu za svakog kandidata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Ti kandidati za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, u jedinicama lokalne samouprave koje imaju više od 100.000 birača, utvrđeni su kada ih svojim potpisom podrži najmanje 1000 birača, dok su u jedinicama lokalne samouprave koje imaju manje od 20.000 birača, utvrđeni i kada ih svojim potpisom podrži najmanje 200 birača.

Navedene predloge, u ime političke stranke ili grupe građana može podneti samo lice koje je politička stranka ili grupa građana ovlastila, a u ime koalicije stranaka najviše dva ovlašćena lica.

Članom 17. Zakona definisan je rok za dostavljanje kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika dostavlja se izornoj komisiji (najkasnije 15 dana pre dana određenog za održavanje izbora). Ujedno, definisana je dokumentacija, koja se dostavlja uz kandidaturu izornoj komisiji, te, na koju se dokumentaciju ne plaća taksa.

Članom 18. utvrđeni su slučajevi i rok u kojima podnosilac kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika gubi pravo da predloži novog kandidata.

Članom 19. uređeno je u kom vremenskom roku podnosilac kandidature može povući kandidaturu, kao i da svaki kandidat za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika može odustati od kandidature do dana utvrđivanja zbirne izborne liste kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Preciziran je način kada se predlog povlači, odnosno odustanak izjavljuje. Povlačenjem kandidature prestaje funkcija predstavnika podnosioca kandidature u svim organima za sprovođenje izbora, kao i sva prava koja mu u tom svojstvu po odredbama ovog zakona pripadaju.

Članom 20. Zakona predviđeno je da, podnosilac može, uz ime kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, da odredi bliže određenje, tako da se može uključiti i naziv političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika.

Član 21. Zakona definiše da izborna komisija propisuje oblik i sadržaj obrasca za potpis birača koji podržavaju kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika i stavlja ga na raspolaganje učesnicima u izborima u roku od tri dana od dana raspisivanja izbora. Birač može svojim potpisom podržati kandidaturu za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika samo jednog predlagagača. Potpis kojim birač podržava kandidaturu za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mora biti overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa. Visinu naknade za overu potpisa utvrdiće posebnim aktom ministarstvo nadležno za poslove pravde.

Član 22. Zakona utvrđuje da izborna komisija proglašava kandidaturu za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika, odmah po prijemu kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika i odgovarajuće dokumentacije, a najkasnije u roku od 24 časa od prijema kandidature. Rešenje o proglašenju kandidature iz stava 1. ovog člana izborna komisija dostavlja bez odlaganja podnosiocu.

Član 23. Zakona definiše da kad izborna komisija utvrdi da kandidatura za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika nije podneta blagovremeno, doneće rešenje o njenom odbacivanju. Kad izborna komisija utvrdi da kandidatura za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika sadrži nedostatke koji su smetnja za proglašenje kandidature u skladu s ovim zakonom, doneće, u roku od 24 časa od prijema kandidature, zaključak kojim se podnosiocu kandidature nalaže da najkasnije u roku od 48 časova od časa dostavljanja zaključka otkloni te nedostatke. Tim zaključkom istovremeno će se podnosiocu kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika ukazati na radnje koje treba da obavi radi otklanjanja nedostataka. Kad izborna komisija utvrdi da kandidatura za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika sadrži nedostatke predviđene ovim zakonom, ili kad utvrdi da nedostaci kandidature nisu otklonjeni, ili nisu otklonjeni u predviđenom roku, doneće u narednih 24 časa rešenje kojim se odbija proglašenje kandidature.

Član 24. Zakona utvrđuje da zbirnu izbornu listu kandidata za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika utvrđuje izborna komisija i ona sadrži lična imena svih kandidata i podatke o godini rođenja, zanimanju i prebivalištu. Redosled sa imenima svih kandidata, na zbirnoj izornoj listi kandidata za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika utvrđuje se prema redosledu njihovog proglašavanja. Zbirnu izbornu listu kandidata za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika izborna komisija objavljuje na način kako se objavljuju propisi jedinice lokalne samouprave, najkasnije deset dana pre dana održavanja izbora. Svaki podnosilac kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika ima pravo da u roku od 48 časova od dana objavljivanja zbirne izborne liste kandidata izvrši, preko lica koje ovlasti, uvid u sve podnete kandidature i dokumentaciju podnetu uz njih.

Član 25. Zakona reguliše da građani imaju pravo da budu obavešteni o kandidatima za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika, kao i da građani imaju pravo da, preko javnih glasila, budu blagovremeno, istinito i nepristrasno obavešteni o svim aktivnostima učesnika izbornog postupka i događajima značajnim za izbore.

Član 26. Zakona definiše dužnost izborne komisije da za svaki birački odbor blagovremeno pripremi materijal za glasanje, a naročito potreban broj glasačkih listića, izvod iz biračkog spiska, potvrde o izbornom pravu, posebne službene koverte za glasanje, kao i obrazac zapisnika o radu biračkog odbora. Glasačke listiće priprema i overava izborna komisija. Izborna komisija utvrđuje ukupan broj glasačkih listića, koji mora biti jednak broju birača upisanih u birački spisak u opštini. Izborna komisija kontroliše pripremu i overu glasačkih listića i određuje broj rezervnih glasačkih listića, koji ne može biti veći od 0,3% od ukupnog broja glasačkih listića. Glasački listići štampaju se na jednom mestu. Podnosilac kandidature za predsjednika opštine, odnosno gradonačelnika dostavlja izornoj komisiji ime lica koje ima pravo da prisustvuje štampanju, brojanju, pakovanju glasačkih listića i njihovom dostavljanju organima nadležnim za sprovođenje izbora. U opštinama gde su u službenoj upotrebi jezici nacionalnih manjina glasački listići se štampaju i na tim jezicima. Izborna komisija bliže utvrđuje sadržinu, oblik i izgled glasačkih listića, određuje štampara, način i kontrolu njihovog štampanja i dostavljanje i rukovanje glasačkim listićima.

Član 27. Zakona definiše da se primopredaja izbornog materijala vrši najkasnije 24 časa pre dana održavanja izbora. Opštinska uprava stara se o

uređivanju biračkih mesta i priprema za svaki birački odbor potreban broj glasačkih kutija s priborom za njihovo pečačenje, paravane za glasanje i pribor za pisanje. Na dan izbora, pre početka glasanja, birački odbor utvrđuje da li je pripremljeni izborni materijal za to biračko mesto potpun i ispravan, da li je biračko mesto uređeno na način kojim se obezbeđuje tajnost glasanja i da li glasanje može početi, što unosi u zapisnik o svom radu.

Član 28. Zakona reguliše da se glasanje za predsednika opštine obavlja glasačkim listićem koga priprema i overava opštinska izborna komisija, te da on sadrži: naziv opštine; oznaku da se glasa za izbor predsednika opštine; redni broj koji se stavlja ispred naziva kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika; ime i prezime kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, prema redosledu utvrđenom na zbirnoj izornoj listi kandidata iza kojeg se navodi naziv političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava i predlaže kandidata; napomenu da se glasa samo za jednog kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, zaokruživanjem rednog broja ispred imena i prezimena tog kandidata.

Član 29. Zakona reguliše da zbirna izborna lista kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, s nazivom političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidate za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, mora za vreme glasanja biti vidno istaknuta na biračkom mestu. Sadržaj, oblik i način isticanja zbirne izborne liste kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika iz stava 1. ovog člana propisuje izborna komisija.

Član 30. Zakona utvrđuje da predstavnici podnosilaca kandidatura i kandidati za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika imaju pravo uvida u izborni materijal, a naročito u izvode iz biračkih spiskova, zapisnike biračkog odbora, zapisnike izbornih komisija i glasačke listiće. Uvid se vrši u službenim prostorijama izborne komisije, kao i kod organa kod kojih se izborni materijal nalazi. Uvid u izborni materijal može se izvršiti u roku od pet dana od dana održavanja izbora.

Član 31. Zakona definiše da birač glasa na biračkom mestu na kome je upisan u birački spisak. Birač može da glasa i van biračkog mesta na kom je upisan u izvod iz biračkog spiska, pod uslovima i na način utvrđen zakonom. Način glasanja van biračkog mesta, kao i broj birača koji su glasali na taj način unosi se u zapisnik o radu biračkog odbora.

Član 32. Zakona definiše da birač glasa lično, da može glasati samo za jednog od kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika sa glasačkog listića, kao i da se glasa zaokruživanjem rednog broja ispred naziva kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika za kojeg se glasa ili zaokruživanjem imena i prezimena kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Birač sam presavija glasački listić tako da se ne vidi za kojeg je kandidata glasao i ubacuje ga u glasačku kutiju i odmah napušta biračko mesto.

Član 33. Zakona reguliše na koji način po završenom glasanju birački odbor pristupa utvrđivanju rezultata glasanja na biračkom mestu i definiše da birački odbor utvrđuje broj neupotrebljenih glasačkih listića i stavlja ih u poseban omot koji pečati, s naznakom na omotu da se radi o neupotrebljenim glasačkim listićima. Na osnovu izvoda iz biračkog spiska, birački odbor utvrđuje ukupan broj birača koji su glasali. Kad se glasačka kutija otvori, posle provere kontrolnog lista, važeći glasački listići odvajaju se od nevažećih. Birački odbor konstatuje broj nevažećih glasačkih listića, unosi ga u zapisnik i nevažeće glasačke listiće pečati u poseban omot, s naznakom da se radi o nevažećim glasačkim listićima, a potom utvrđuje broj važećih listića i broj glasova za svakog kandidata, što takođe unosi u zapisnik. Važeći glasački listići stavljaju se u poseban omot sa naznakom da se radi o važećim glasačkim listićima, koji se potom pečati. Nevažeći glasački listić jeste nepopunjeni glasački listić, listić

koji je popunjen tako da se ne može utvrditi za kojeg se kandidata glasalo i listić na kome je zaokruženo više od jednog kandidata. Kad je na glasačkom listiću zaokruženo ime i prezime kandidata ili je zaokružen naziv ili deo naziva političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidata, odnosno ako su istovremeno zaokruženi redni broj i ime i prezime kandidata i naziv političke stranke, koalicije ili grupe građana koja podržava kandidata, takav izborni listić smatra se važećim. Kad se utvrdi da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali, ili u glasačkoj kutiji nije nađen kontrolni listić, birački odbor se raspušta i imenuje novi, a glasanje na tom biračkom mestu ponavlja se.

Član 34. Zakona reguliše šta birački odbor, po utvrđivanju rezultata glasanja, unosi u zapisnik o svom radu: broj primljenih glasačkih listića; broj neupotrebljenih glasačkih listića; broj nevažećih glasačkih listića; broj važećih glasačkih listića; broj glasova datih za svakog kandidata; broj birača prema izvodu iz biračkog spiska i broj birača koji su glasali. U zapisnik o radu biračkog odbora unose se i primedbe i mišljenja članova biračkog odbora, podnosilaca kandidatura i zajedničkih predstavnika podnosilaca kandidatura, kao i sve druge činjenice od značaja za glasanje. Zapisnik o radu biračkog odbora potpisuju svi članovi biračkog odbora.

Član 35. Zakona utvrđuje da se zapisnik o radu biračkog odbora izrađuje se na propisanom obrascu koji se štampa u šest primeraka. U opštinama gde su u službenoj upotrebi jezici nacionalnih manjina zapisnik o radu biračkog odbora štampa se i na tim jezicima. Prvi primerak zapisnika s utvrđenim izbornim materijalom dostavlja se izornoj komisiji. Drugi primerak zapisnika ističe se na biračkom mestu na javni uvid. Preostala četiri primerka zapisnika uručuju se predstavnicima podnosilaca kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika koji su osvojili najveći broj glasova na tom biračkom mestu i to odmah ukoliko podnosilac kandidature za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ima predstavnika u biračkom odboru, a ukoliko ga nema predstavnik podnosioca kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika može preuzeti primerak zapisnika od izborne komisije u roku od 12 časova. Ostali podnosioci kandidatura za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika imaju pravo da, u roku od 12 časova od dostavljanja materijala s biračkog mesta izornoj komisiji, od izborne komisije dobiju overenu fotokopiju zapisnika s biračkog mesta.

Član 36. Zakona reguliše da kada utvrdi rezultate glasanja, birački odbor bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam časova od zatvaranja biračkih mesta, dostavlja izornoj komisiji zapisnik o utvrđivanju rezultata glasanja na biračkom mestu, izvod iz biračkog spiska, važeće glasačke listiće u zapečaćenom posebnom omotu, neupotrebljene glasačke listiće u zapečaćenom posebnom omotu, nevažeće glasačke listiće u zapečaćenom posebnom omotu, kao i preostalu izbornu dokumentaciju. O primopredaji izborne dokumentacije sastavlja se zapisnik koji potpisuje predstavnik izborne komisije i najmanje dva člana biračkog odbora koji su predali izbornu dokumentaciju.

Član 37. Zakona reguliše da izborna komisija po prijemu izbornog materijala sa biračkih mesta, u roku od 24 časa od zatvaranja biračkih mesta, utvrđuje: ukupan broj birača upisanih u birački spisak; broj birača koji je glasao na biračkim mestima; broj birača koji su glasali van biračkog mesta; ukupan broj primljenih glasačkih listića; ukupan broj nevažećih glasačkih listića; ukupan broj važećih glasačkih listića i broj glasova datih za svakog kandidata za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Izborna komisija utvrđuje rezultate glasanja na biračkim mestima najkasnije u roku od šest časova od dostavljanja izveštaja sa biračkih mesta.

Član 38. Zakona reguliše da izborna komisija utvrđuje rezultate izbora i o tome sačinjava poseban zapisnik. Za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika izabran je kandidat koji je dobio većinu glasova birača koji su glasali. Ako ni jedan

kandidat u prvom krugu glasanja ne dobije većinu glasova birača koji su glasali, u drugom krugu učestvuje dva ili više kandidata koji su dobili jednak i istovremeno najveći broj glasova. Glasanje u drugom krugu obaviće se u roku od 15 dana, a izabran je kandidat koji je dobio najveći broj glasova. Ako i u drugom krugu glasanja više kandidata dobije jednak i istovremeno najveći broj glasova, glasanje se ponavlja u roku od osam dana od dana utvrđivanja rezultata, sve dok jedan kandidat ne dobije najveći broj glasova.

Član 39. Zakona definiše da izborna komisija objavljuje u roku od 24 časa od zatvaranja biračkih mesta rezultate izbora.

Član 40. Zakona definiše da izborna komisija izdaje predsedniku opštine, odnosno gradonačelniku uverenje da je izabran.

Član 41. Zakona reguliše u kojim slučajevima predsedniku opštine, odnosno gradonačelniku prestaje mandat pre isteka vremena na koje je izabran, kao i da dan prestanka mandata konstatuje skupština jedinice lokalne samouprave na prvoj narednoj sednici posle prijema obaveštenja o razlozima za prestanak mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Prijem obaveštenja predstavlja dokument na osnovu kojeg se nedvosmisleno može utvrditi nastupanje slučaja iz stava 1. ovog člana tač. 1) do 9). Takođe, regulisano je da predsednik Narodne skupštine raspisuje u roku od 15 dana od prestanka mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika izbore za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, ako do isteka mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika nije ostalo manje od šest meseci.

Član 42. Zakona reguliše da se ponovni izbori sprovode ako izborna komisija ili nadležni sud ponište izbore zbog nepravilnosti u sprovođenju izbora, u slučajevima utvrđenim ovim zakonom, s tim da ako se izbori ponište na pojedinom biračkom mestu, glasanje se ponavlja samo na tom biračkom mestu. Takođe, na biračkim mestima na kojima izborni postupak nije sproveden u skladu s ovim zakonom, izbori se ponavljaju u roku od sedam dana od utvrđivanja nepravilnosti u izbornom postupku, na način i po postupku utvrđenim za sprovođenje izbora. Ponovne izbore raspisuje izborna komisija, a sprovode se po zbirnoj izornoj listi kandidata koja je utvrđena za izbore koji su poništeni, osim kad su izbori poništeni zbog nepravilnosti u utvrđivanju zbirne izborne liste kandidata. U slučaju ponavljanja izbora konačni rezultati izbora utvrđuju se po završetku ponovljenog glasanja.

Član 43. Zakona reguliše da opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mogu podneti, posebno ili zajedno političke stranke, odnosno grupa građana, koje svojim potpisom podrži najmanje 30% birača u opštini, odnosno gradu od ukupnog zvaničnog broja glasova kojim je na izborima izabran predsednik opštine, odnosno gradonačelnik. Potpis kojim birač podržava opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika mora biti overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje overa potpisa. Rok za prikupljanje podrške za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ne može biti duži od 60 dana, od dana kada je overen prvi potpis podrške inicijativi za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Predlog za opoziv predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ne može podneti skupština opštine, odnosno skupština grada. O predlogu za opoziv izjašnjavaju se birači neposredno, tajnim glasanjem.

Članom 44. Zakona utvrđeno je da je predsednik opštine, odnosno gradonačelnik opozvan ako je za njegov opoziv glasala većina birača koja je glasala.

Članom 45. Zakona utvrđuje se da svaki birač, kandidat za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika i predlagač kandidata ima pravo na zaštitu izbornog prava, po postupku utvrđenom ovim zakonom.

Članom 46. Zakona reguliše da birač, kandidat za predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ili predlagatelj kandidata ima pravo da podnese prigovor izbornoj komisiji jedinice lokalne samouprave zbog nepravilnosti u postupku kandidovanja, sprovođenja, utvrđivanja i objavljivanja rezultata izbora i da se prigovor podnosi u roku od 24 časa od dana kada je doneta odluka, odnosno izvršena radnja ili učinjen propust.

Član 47. Zakona utvrđuje da je obaveza izborne komisije da donese rešenje u roku od 48 časova od prijema prigovora i dostavi ga podnosiocu prigovora, a ukoliko izborna komisija jedinice lokalne samouprave usvoji podneti prigovor, poništiće odluku ili radnju.

Članom 48. Zakona regulisano je da se protiv rešenja izborne komisije, može izjaviti žalba nadležnom sudu u roku od 24 časa od dostavljanja rešenja. Izborna komisija dužna je da sudu dostavi odmah, a najkasnije u roku od 12 časova sve potrebne podatke i spise za odlučivanje. U postupku zaštite izbornog prava sud shodno primenjuje odredbe zakona kojim se uređuje postupak u upravnim sporovima. Odluka po žalbi doneće se najkasnije u roku od 48 časova od dana prijema žalbe sa spisima. Odluka doneta u postupku po žalbi je pravnosnažna i protiv nje se ne mogu podneti zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, niti zahtev za ponavljanje postupka, predviđeni Zakonom o upravnim sporovima.

Članom 49. Zakona regulisano je da ako sud usvoji žalbu, poništiće odluku ili radnju u postupku predlaganja kandidata, odnosno u postupku izbora predsednika opštine, odnosno gradonačelnika ili će poništiti izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika. Kada nađe da osporenu odluku treba poništiti, ako priroda stvari to dozvoljava i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan osnov za to, sud može svojom odlukom meritorno rešiti izborni spor. Odluka suda u svemu zamenjuje poništeni akt. Ako je po prigovoru, odnosno po žalbi, poništena radnja u postupku izbora ili izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, opštinska izborna komisija je dužna da odgovarajuću izbornu radnju, odnosno izbore ponovi u roku predviđenom ovim zakonom za ponovne izbore. Rok se računa od dana donošenja odluke o poništavanju.

Članom 50. Zakona regulisano je da se sredstva za sprovođenje izbora i finansiranje izborne aktivnosti za izbor predsednika opština, odnosno gradonačelnika obezbeđuju u budžetu jedinice lokalne samouprave. Sredstva za finansiranje izborne aktivnosti raspodeljuju se predlagateljima kandidata na način utvrđen aktom skupštine jedinice lokalne samouprave. Na podneske i radnje u izbornom postupku ne plaća se taksa.

Članom 51. Zakona regulisano je da se odredbe Zakona o izboru narodnih poslanika i to: o biračkim spiskovima, organima za sprovođenje izbora, o kandidovanju, o nazivu, utvrđivanju i proglašenju kandidata za predsednike opština, odnosno odbornike, biračkim mestima, o obaveštavanju građana o predloženim kandidatima, o zabrani trajanja izborne propagande i objavljivanju prethodnih rezultata ili procene rezultata izbora, izbornom materijalu, glasanju, utvrđivanju i objavljivanju rezultata izbora, neplaćanju poreza i doprinosa za sredstva koja se isplaćuju kao naknada za rad lica u organima za sprovođenje izbora i kaznama, shodno primenjuju na izbor predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članom 52. Zakona regulisano je da se organi i službe jedinice lokalne samouprave konstituišu u roku od 60 dana od dana izbora predsednika opštine, odnosno gradonačelnika, da mandat predsednika opštine, odnosno gradonačelnika počinje da teče danom potvrđivanja mandata, kao i da se potvrđivanje mandata predsednika opštine, odnosno gradonačelnika vrši na osnovu uverenja o izboru

predsednika opštine, odnosno gradonačelnika i izveštaja izborne komisije o sprovedenim izborima.

Član 53. Zakona sadrži kaznene odredbe i to tako da će se novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniti za prekršaj politička stranka, koalicija odnosno druga politička organizacija ili drugo pravno lice koje prikuplja potpise suprotno odredbi člana 23. stav 4. ovog zakona. Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u političkoj organizaciji ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara. Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i lice koje prikuplja potpise novčanom kaznom od 5.000 do 10.000 dinara.

Članom 54. određeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku, predlaže se zajedno sa izmenama i dopunama Zakona lokalnoj samoupravi, izmenama i dopunama Zakona o glavnom gradu i izmenama i dopunama Zakona o lokalnim izborima, kako bi se stvorili uslovi da predsednik Narodne skupštine raspiše redovne izbore za predsednike opština, odnosno gradonačelnika i za izbore odbornika u skupštinama lokalnih samouprava. Neusvajanje ovog zakona, kao i pratećih izmena i dopuna postojećih zakona, dovelo bi do dalje devastacije i urušavanja lokalnih samouprava, kao i do nastavka negativnih migracionih tokova u Republici Srbiji.